

Bevarandeplan för Natura 2000-området Vilanäset, Strimasund

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Vilanäset, Strimasund, SE0810377
Kommun: Storuman
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Strandskydd enligt miljöbalken 7 kap 13-18§§
Markägare: Statens Fastighetsverk
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Area: 13,4 ha

Karta

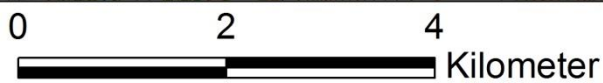
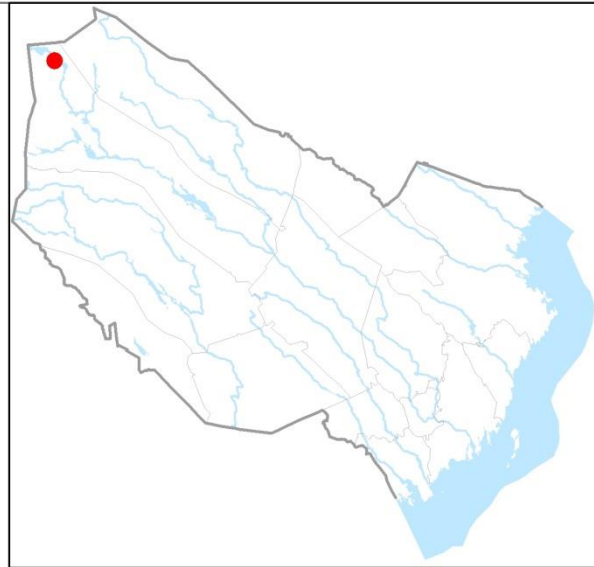
Vilanäset, Strimasund
Områdeskod: SE0810377
Kommun: Storuman
Area: 13,4 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1986 Lappglansmossa

Beskrivning av området

Området ligger på ett näs, Vilanäset, som snörper av den reglerade sjön Över-Uman. Det är beläget strax söder om byn Strimasund intill E12:an några mil väster om Hemavan. Natura 2000-området utgör östra kanten av Vilanäset, är knappt en kilometer långt och 100–150 meter brett. Vilanäset utnyttjas inom renskötseln, och bl.a. går ett renstängsel genom området.

Hela halvön ligger inom fjällbjörkskogsbältet på en höjd av ca 530 m.ö.h. Det ligger på serpentenberggrund och området utgör en av få fyndlokaler för lappglansmossa. Fyndet gjordes 1963 av bryologen Olle Mårtensson. Arten är dock inte återfunnen sedan dess, och hittades inte heller då den eftersöktes 2006.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Förekomsten av lappglansmossa.

Motivering

Lappglansmossa är en mycket ovanlig och föga känd av som endast är funnen på ett 30-tal platser i landet, de flesta i Norrbotten.

Prioriterade åtgärder

Lappglansmossans förekomst i området bör undersökas.

Beskrivning av utpekade arter

1986 Lappglansmossa

Lappglansmossa förekommer endast i fjällen, i låg- till mellanalpin zon. Den växer på mycket kalkrika block på fuktiga eller våta platser, ibland i källmiljö.

Bevarandetillstånd idag

Okänt. Arten rapporterades från området 1963 och återfanns inte då den eftersöktes 2006.

Bevarandemål

Arten ska finnas i området. Dess livsmiljö ska ha en för arten gynnsam hydrologi och inte påverkas av förändrad markanvändning.

Hotbild

Över-Umans vattenmagasin skapades i och med dämningen av sjöarna Över-Uman, Gausjosjö och Stora Umevattnet. Detta skedde 1965, alltså två år efter fyndet av lappglansmossa gjordes i området. I samband med dämningen höjdes vattenytan i sjön med 1,9 meter över högsta normala vattentillstånd (Umeälvens vattenregleringsföretag, muntl.), vilket motsvarar ca 3,5 meter högre än normalvattentillståndet (Wassén 1966). Dessa siffror åsyftar troligen nedre delen av sjösystemet och är säkerligen något lägre kring Strimasund. Regleringen utgör ett stort hot mot arten i området och har med stor sannolikhet påverkat hydrologin negativt. I värsta fall ligger den lokal där arten hittades 1963 idag under vatten. Det ska nämnas att arten är svårfunnen på grund av sin litenhet, och lokalangivelsen från 1963 är inte så detaljerad.

Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, vattenflöde osv så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner. Särskilt känslig är fjällnära natur. Exploatering och förändrad markanvändning utgör ett lokalt hot mot arten. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Vilanäset, Strimasund är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Området berörs även av strandskydd som gäller 100 meter upp och ut från stranden.

Lappglansmossan är fridlyst enligt Miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Skötselåtgärder

Lappglansmossan förekomst bör undersökas. I övrigt är inga åtgärder i dagsläget aktuella.

Referenser

Umeälvens vattenregleringsföretag. Muntlig kontakt med Karl-Johan Gusenbauer. 15 feb -2016.

Wassén, G. 1966. Gardiken. – Kgl. Svenska Vetenskapsakad. avhandl. naturskyddsärenden 22:1–142.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller ensstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.